

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Industry & Buildings

Aan: Ministerie LNV
Van: Royal HaskoningDHV
Datum: 21 november 2023
Kopie: ONE-Dyas
Ons kenmerk: BI3383-IB-ME-231121
Classificatie: Projectgerelateerd
Gecontroleerd door RHDHV

Onderwerp: Beantwoording vragen bevoegd gezag vergunningsaanvraag 3D-seismiek ONE-Dyas

ONE-Dyas heeft een vergunningsaanvraag ingediend voor een Wnb-vergunning voor het uitvoeren van 3D-seismiek in de Noordzee ten noorden van Nederland. Op 23-08-2023 heeft [REDACTED] van LNV per mail verzocht om een aantal aanvullende punten nader toe te lichten. In dit memo zijn de vragen en antwoorden daarop opgenomen.

1 Gebruik van ADD

Vraag: Waarom wordt er geen ADD gebruikt? Deze techniek wordt in andere seismische onderzoeken gebruikt voorafgaand aan soft start, om dieren te waarschuwen.

Antwoord: ONE-Dyas is bereid een ADD te gebruiken tijdens de soft start.

2 Tijdsduur seismiek

Vraag: AERIUS gaat uit van 27 dagen, in de PB staat 30 dagen – wat is nu de aanvraag? Als dat 30 dagen is, moet de AERIUS aangepast aan 30 dagen.

Antwoord: ONE-Dyas gaat ervan uit dat de werkzaamheden maximaal 27 dagen duren. Dit is aangepast in de PB.

3 Periode van de seismiek

Vraag: In de eerste periode vanaf september: is rekening gehouden met ruiperiode van bepaalde vogels? Bijvoorbeeld: zeekoet is september - oktober daar om te ruien en dus kwetsbaar. Beter onderbouwen of afzien van die periode.

Antwoord: In het Noordzeeakkoord is overeengekomen dat 3D seismische onderzoek zoveel mogelijk buiten het voortplantingsseizoen van de bruinvissen (ongeveer tussen 1 mei en 1 september) wordt uitgevoerd omdat dan de bruinvis extra kwetsbaar is voor verstoring. ONE-Dyas houdt zich aan deze periode maar wil wel het najaar openhouden als optie voor het onderzoek. In de effectenanalyse is in paragraaf 2.5 aangegeven dat het seismisch onderzoek kan starten vanaf het najaar (september) van 2023, later in 2023, begin 2024, september 2024 of begin 2025. Hiermee wordt de hele periode tussen 1 september en 1 mei gedekt en bij het ecologisch onderzoek is ook deze hele periode beschouwd. Voor de zeekoet is bijvoorbeeld in par. 4.2.6 van de effectenanalyse aangegeven dat zeekoeten gedurende de zomermaanden juli-augustus ruien en dan het kwetsbaarst zijn. Bij de effectenbeschrijving en -beoordeling is niet gebleken dat er in de aangevraagde periode sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van het seismisch onderzoek in het onderzoeksgebied.

4 Buiten beschouwing laten vogels

Vraag: Paragraaf 4.2.6: bepaalde vogels zijn buiten beschouwing gelaten, bijv. aalscholver, met een paar zinnen onderbouwen of die daar voorkomt (is namelijk wel in 3 van de 4 gebieden als instandhoudingsdoelstelling opgenomen). Bij Borkumse Riffgrund worden niet alle vogelsoorten genoemd.

Antwoord: De aalscholver is benoemd in paragraaf 4.2.6 onder het kopje 'Visetende vogels op open zee'. Ook de aalscholver wordt regelmatig verder op zee waargenomen. De nabijgelegen windmolenparken fungeren onder anderen als rustplaats.
De aangewezen vogelsoorten van Borkum Riffgrund zijn genoemd in paragraaf 4.2.6 van de PB. Overigens komen in Borkum Riffgrund dezelfde vogelsoorten voor die ook vergelijkbare Nederlandse gebieden voorkomen voor wat betreft waterdiepte en de afstand tot de kust. Verder wordt nog opgemerkt dat de aalscholver niet tot beschermde soorten behoort waarvoor het gebied Borkum Riffgrund is aangewezen.

5 Besproken vogelsoorten

Vraag: Overzicht op p 39: eidereend is daarboven niet besproken. Aalscholver en alk worden dan weer niet in tabel opgenomen, maar zijn wel besproken.

Antwoord: De eidereend (in de pb ook 'eider' genoemd) is genoemd in paragraaf 4.2.6 onder het kopje 'Schelpdieretende vogels'. Net als voor andere schelpdieretende zee-eenden, zoals de top- en zwarte zee-eend, komt de eider in de wintermaanden verspreid langs de kustzone voor. De eider foerageert vooral op kokkels en mossels. Ondanks dat zee-eenden tot circa 30 meter diep kunnen duiken, komen ze vooral binnen de 20 meter-dieptelijn voor omdat dieper duiken te veel energie kost.
De aalscholver en alk zijn abusievelijk niet in tabel 4-5 opgenomen en hadden genoemd moeten worden onder de soortgroep 'niet-broedvogels'. De complete tabel is op het eind van dit memo opgenomen.

6 Kwetsbaarheid zwarte zee-eend

Vraag: Paragraaf 5.2 lijkt inconsequent want de zwarte zee-eend was toch wel kwetsbaar.

Antwoord: De zwarte zee-eend is een soort met instandhoudingsdoelstellingen in een aantal gebieden (Noordzeekustzone en Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer). De zwarte zee-eend voedt zich voornamelijk door middel van schelpdierbanken in de Noordzeekustzone en Waddenzee (SOVON, 2023). Als zwarte zee-eenden voorkomen in het plangebied, dan zal dit naar verwachting in lage aantallen zijn (Fijn et al., 2022).. Significant negatieve effecten kunnen echter worden uitgesloten omdat het onderzoeksgebied een drukbevaren gebied is, waar de waar de additionele verstoring door het onderzoeksschip verwaarloosbaar klein is. Fysieke schade (PTS) is onwaarschijnlijk door het nemen van de standaard maatregelen. Tijdens het onderzoek is er een tijdelijke beperkte afname van het leefgebied van de zwarte zee-eend, maar na de survey is het gebied weer beschikbaar in de originele staat.

7 Stikstofdepositie

Vraag: Bij stal aan [REDACTED] wordt in de AERIUS-berekening met de pas-maatregel PAS2015.08-01 gewerkt. Deze maatregel wordt nergens uitgelegd/toegelicht.

Antwoord: Deze maatregel betreft een reductie van de stikstof emissiefactor met 5% in verband met het beweiden van het vee voor minimaal 720 uur per jaar. De maatregel volgt uit de Regeling ammoniak en veehouderij artikel 2 lid 2 waar verwezen wordt naar bijlage 2, hoofdcategorie A.1 Diercategorie melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar. Zie <https://wetten.overheid.nl/BWBR0013629/2015-08-01/>.

Tabel **Error! No text of specified style in document.**-1. Mogelijk voorkomende beschemde natuurwaarden van de Wet natuurbescherming in of nabij het plangebied, op basis van beschikbare verspreidingsinformatie.

Soortgroep	Mogelijk voorkomende soorten	Mogelijk aanwezig	Kans van voorkomen	Beschermingsregime Wnb	
				Gebiedendeel	Soortendeel
Vaatplanten		Nee			
Zeezoogdieren	Bruinvis	Ja	Groot/Frequent	Noordzeekustzone, Borkum-Riffgrund	Art. 3.5
	Grijze zeehond	Ja	Groot/Frequent	Noordzeekustzone, Borkum-Riffgrund	Art. 3.10
	Gewone zeehond	Ja	Groot/Frequent	Noordzeekustzone, Borkum-Riffgrund	Art. 3.10
	Dwergvinvis	Ja	Klein/Sporadisch		Art. 3.5 & 3.6
	Witsnuitdolfijn	Ja	Klein/Sporadisch		Art. 3.5 & 3.6
	Tuimelaar	Ja	Klein/Sporadisch		Art. 3.5 & 3.6
Vissen	Steur en houting	Ja	Klein/Sporadisch		Art. 3.5 & 3.6
	Rivierprik, zeeprik, fint	Ja	Klein/Sporadisch	Noordzeekustzone, Borkum-Riffgrund	-
Broedvogels (foeragerend)	Kleine Mantelmeeuw	Ja	Groot/Frequent	Waddenzee	-
	Grote stern	Ja	Groot/Frequent	Waddenzee	Art. 3.1, 3.2, 3.5 & 3.6
	Noordse stern	Ja	Groot/Frequent	Waddenzee, Niedersachsiches Wattenmeer	Art. 3.1, 3.2, 3.5 & 3.6
Niet-broedvogels	Zwarte zee-eend	Ja	Klein/Sporadisch	Noordzeekustzone, Borkum-Riffgrund, Niedersachsiches Wattenmeer	Art. 3.1 & 3.2
	Grote zee-eend	Ja	Klein/Sporadisch	Niedersachsiches Wattenmeer	Bern-conventie
	Eidereend	Ja	Klein/Sporadisch	Noordzeekustzone, Borkum-Riffgrund, Niedersachsiches Wattenmeer	Art. 3.1, 3.2
	Roodkeelduiker	Ja	Klein/Sporadisch	Noordzeekustzone, Borkum-Riffgrund, Niedersachsiches Wattenmeer	Art. 3.1, 3.2, 3.5 & 3.6
	Parelduiker	Ja	Klein/Sporadisch	Noordzeekustzone, Borkum-Riffgrund,	Art. 3.1, 3.2, 3.5 & 3.6

Soortgroep	Mogelijk voorkomende soorten	Mogelijk aanwezig?	Kans van voorkomen	Beschermingsregime Wnb	
				Gebiedendeel	Soortendeel
				Niedersachsiches Wattenmeer	
	Jan van gent	Ja	Groot/Frequent	Borkum-Riffgrund	Bern-conventie
	Visdief, noordse stern, grote stern	Ja	Groot/Frequent	Noordzeekustzone, Borkum-Riffgrund, Niedersachsiches Wattenmeer	Art. 3.1, 3.2, 3.5 & 3.6
	Stormmeeuw, dwergmeeuw, drieteenmeeuw, grote mantelmeeuw, kleine mantelmeeuw	Ja	Groot/Frequent	Borkum-Riffgrund	Bern-conventie / Art. 3.1, 3.2, 3.5 & 3.6
	Aalscholver	Ja	Klein/Sporadisch	Noordzeekustzone	Art. 3.1, 3.2,
	Alk	Ja	Klein/Sporadisch	-	Bern-conventie
	Zeekoet	Ja	Groot/Frequent	Borkum-Riffgrund, Niedersachsiches Wattenmeer	Bern-conventie
Trekvogels	Diverse soorten	Ja	Klein/Sporadisch		
Vleermuizen	Ruige dwergvleermuis	Ja	Klein/Sporadisch		Art. 3.5 & 3.6
	Rosse vleermuis	Ja	Klein/Sporadisch		Art. 3.5 & 3.6
Amfibieën		Nee			
Reptielen		Nee			
Ongewervelden		Nee			
Habitattypen	H1110 permanent overstroomde zandbanken	Ja		Noordzeekustzone, Borkum Riffgrund	
	H1170 Riffen	Ja		Borkum-Riffgrund	
Stikstofgevoelige habitattypen	Habitattypen	Op land		Noordzeekustzone, Duinen van Waddeneilanden	